

COMUNICAT CONJUNT DEL GREMI DE LLIBRETERS DE CATALUNYA I L'ASSOCIACIÓ NACIONAL D'EDITORS DE LLIBRES D'ENSENYANÇA A LES AMPES DE CATALUNYA

Els models educatius d'èxit tenen un dels seus fonaments en el rol del llibre i de la lectura. El valor pedagògic del llibre rau tant en la configuració d'un itinerari curricular com de l'imaginari personal de cada nen i nena. Així doncs, biblioteca escolar, biblioteca pública i biblioteca personal són tres dels punts forts de l'acompanyament en la construcció lectora dels infants.

El Gremi de Llibreters de Catalunya i la representació a Catalunya de l'Associació Nacional d'Editors de Llibres d'Ensenyança s'adrecen a les Ampes de Catalunya per a aportar el seu coneixement i professionalitat al debat sobre la situació i la presència del llibre a les escoles, com també sobre les repercussions pedagògiques, legals i econòmiques de determinades pràctiques que afecten els mestres, les famílies, els autors i la cadena comercial.

El llibre a les escoles. Dels valors pedagògics a les situacions irregulars

Les escoles s'enfronten a molts i diversos problemes en la seva gestió diària. En aquest marc, la compra dels llibres de text, dels llibres de lectura recomanada i d'altres materials associats, així com la seva presència a l'aula, a la biblioteca escolar i a les llars, ha derivat cap a situacions que haurien de preocupar-nos a tots els qui hi estem vinculats: educadors, famílies i professionals del llibre.

Per això, la Generalitat (des de les conselleries d'Ensenyament, Empresa i Ocupació, i Cultura) i el sector del llibre (autors, editors i llibreters) som a la mateixa taula per fixar normes de conducta comunes i emprendre accions comunicatives adreçades a explicar el que està passant i com hauríem d'actuar.

Cal fer-ne una consideració educativa i social, perquè, malauradament, les males pràctiques i l'incompliment de la llei són, des de fa anys, a l'ordre del dia.

Què ens ha passat?

Ha canviat la llei

Fins a l'any 2000, el llibre de text tenia la mateixa condició que qualsevol altre llibre editat a l'Estat: el preu fix. Aquest preu el marca l'editor. El preu de venda final pot oscil·lar entre el 95% i el 100% del marcat. Aquest mateix any, un Reial Decret del 23 de juny permet la liberalització dels llibres amb descomptes il·limitats.

L'any 2007, amb l'aprovació de la nova *Llei de la lectura, del llibre i de les biblioteques*, els llibres de text de Primària i de Secundària passen a preu lliure, però no els d'Educació Infantil i Batxillerat, que mantenen el preu fix com la resta de llibres (per exemple, els de lectura obligatòria).

D'altra banda, els darrers anys s'han generalitzat sistemes de socialització i de reciclatge de llibres, sobretot des que la crisi escanya famílies i administracions. Mentre alguns d'aquests sistemes són lloables, d'altres incorren també en males pràctiques.

Des d'aleshores les pràctiques comercials han canviat...

Amb el canvi normatiu, han aparegut pràctiques comercials que no poden ser considerades adequades i, algunes, clarament fora de la llei. Les males pràctiques consisteixen, en resum, a practicar descomptes no permesos per les lleis del llibre i de la competència (descomptes per sobre dels autoritzats o aplicats a llibres i materials subjectes al preu fix), vendes a pèrdua i regals de tota mena d'articles a professors i a centres, a canvi que aquests triïn els seus materials.

... i ara en patim les conseqüències

Per a les escoles i les famílies

- *Encariment del preu dels llibres, que repercuteix directament en les famílies*

Una política tan agressiva i continuada durant anys de descomptes i de regals ha dut les empreses editorials al límit de la resistència, així que s'ha acabat repercutint la pèrdua del guany comercial en l'evolució a l'alça del preu: els darrers 8 anys el llibre de text s'ha encarat gairebé un 40%.

- *Pèrdua de la capacitat de tria educativa a canvi de suposats avantatges econòmics*

Hem passat d'un model en el qual el mestre triava cada llibre de cada assignatura en funció de valors pedagògics i idoneïtat didàctica, gràcies les informacions comercials de les editores i de l'expertesa i l'assessorament de les llibreries de proximitat, a un model, cada cop més generalitzat, de compres globals i úniques en atenció a suposats avantatges comercials que a la llarga no ho han estat i, a sobre, alguns dels quals al marge de la legalitat.

- *Empobriment de la diversitat educativa*

Si per obtenir un descompte un centre només pot comprar els llibres d'una editorial i, sovint, en paquets indestriables, fins i tot per al conjunt de les línies, s'està renunciant a la qualitat i varietat educativa, i reduint els fons de les biblioteques escolars.

Si s'apliquen polítiques mal enteses de socialització, els nostres infants tindran dificultats per a construir un itinerari de lectura propi i evolutiu en la configuració de la seva biblioteca personal, perquè n'hauré exclòs el llibre com a objecte de valor.

Per al sector del llibre

La guerra dels descomptes i regals s'ha traslladat a la venda directa a les escoles i a les ampes, i s'ha hagut de compensar de tres maneres: amb l'increment del preu final a les famílies, amb la disminució de l'oferta i amb l'exclusió progressiva de la llibreria de proximitat com a canal de comerç i d'assessorament prescriptiu al mestre.

- **Autors**
L'any passat els autors literaris us alertaven no tan sols del perill de la seva pròpia extinció sinó també de la pèrdua de valors educatius i formatius.
- **Llibreters**
Els llibreters han perdut bona part de la venda del llibre escolar -que ara és directe editor-escola/ampa) i, del que queda, han d'actuar amb marges tan migrats o directament extingits

que s'arriba a nivells d'indefensió i de fragilitat extrema, amb l'empobriment comercial i cultural que això comporta.

- Editors

La competència deslleial entre editors ha arribat a tals extrems que hi ha risc de fallida. Per això han aprovat un Codi de Bones Pràctiques, al qual els llibreters s'han afegit, que aposta per unes pràctiques comercials subjectes a l'ètica professional i que garanteixin l'elecció dels recursos educatius en base a una informació precisa, suficient i de qualitat, tot respectant la cadena comercial llibretera i les lleis.

Conclusió

Demaneu al món de l'escola (mestres, famílies i administracions) una reflexió conjunta i seriosa amb el món del llibre sobre les conseqüències pedagògiques, culturals, creatives i econòmiques quan 1) no es respecta la llei i 2) se subordina la llibertat de tria i d'idoneïtat pedagògica a criteris d'un fals estalvi econòmic que ara ens adonem que ens han sortit massa car.

Apostem pels valors d'un país respectuós amb el treball dels mestres, dels bibliotecaris escolars, dels autors dels llibres -amb valors fonamentats en la creativitat i la pedagogia envers els nostres infants, i de la cadena industrial i comercial que fa aquests llibres i ens assessora a l'hora de comprar-los.

Així doncs, des d'Anele i des del Gremi de Llibreters no ens oposem a la venda directa de llibres a les escoles i ampes. Defensem, això sí, i proposem com a millor i a la curta més rendible, el nostre rol de xarxa cultural, de consellers en la varietat de la tria, de qualitat en el servei directe a les famílies i les escoles, de trama i ordit empresarial que aporta impostos i ocupació al país. Només exigim que tota compra-venda de llibres es faci, amb independència de quins en siguin els agents, en igualtat de condicions, de competència i d'acord amb les normes que en regulen el comerç, així com de les conseqüències laborals, fiscals i tributàries que se'n deriven. Les vies legals i administratives, així com les potestats inspeccionadores i sancionadores de l'Administració ho han de garantir.

Teniu el Gremi de Llibreters a la vostra disposició. Ens hi trobareu per a ajudar-vos davant de qualsevol dubte o consulta que ens vulgueu plantejar.

Gràcies,

Gremi de Llibreters de Catalunya
C. Mallorca, 272 - 1r. 08037 Barcelona
Tf. 93 215 46 10 - gremidellibreters@gremidellibreters.cat

Barcelona, juliol de 2014

Vegeu l'Annex de la llei del llibre.

ANNEX

LEY 10/2007, de 22 de junio, de la lectura, del libro y de las bibliotecas.

Artículo 2. Definiciones.

A los efectos de esta Ley se entiende por:

f) Consumidor final: persona natural o jurídica que, sin asumir obligaciones subsiguientes de compra o determinados pagos de cuota, adquiere los libros para su propio uso o los transmite a persona distinta sin que medie operación comercial o cualquier otra operación a título oneroso.

Artículo 9. El precio fijo.

1. Toda persona que edita, importa o reimporta libros esta obligada a establecer un **precio fijo de venta al público o de transacción al consumidor final** de los libros que se editen, importen o reimporten, todo ello con independencia del lugar en que se realice la venta o del procedimiento u operador económico a través del cual se efectúa la transacción.

Con el fin de garantizar una adecuada información **el editor** o importador **quedará asimismo obligado a indicar en los libros por él editados o importados el precio fijo.**

Artículo 10. Exclusiones al precio fijo.

1. No quedarán sometidos al régimen del precio fijo los siguientes supuestos:

g) los libros de texto y el material didáctico complementario editados principalmente para el desarrollo y aplicación de los currículos correspondientes a la **Educación Primaria** y a la **Educación Secundaria** obligatoria. Entre los materiales didácticos a que se refiere este apartado quedan comprendidos tanto los materiales complementarios para uso del alumno como los de apoyo para el docente. Estos materiales podrán ser impresos o utilizar otro tipo de soporte. No tendrán el carácter de material didáctico complementario, a los efectos de lo dispuesto en el presente apartado, los que no desarrollen específicamente el currículo de una materia, aunque sirvan de complemento o ayuda didáctica, tales como diccionarios, atlas, libros de lecturas, medios audiovisuales o instrumental científico.

Artículo 11. Excepciones al precio fijo.

b) Cuando el consumidor final sean Bibliotecas, Archivos, Museos, **Centros Escolares**, Universidades o Instituciones o Centros cuyo fin fundacional sea científico o de investigación, **un descuento de hasta el 15 por ciento del precio fijo.**